

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 117/2021-48

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátskou kanceláriou, Havlíčkova 16, Bratislava, IČO 47 244 895, v mene ktorej koná jej konateľ a advokát JUDr. Ondrej Urban, MBA, proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 255/2018 takto

rozhodol:

1. Postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 255/2018 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie.
2. Krajskému súdu v Bratislave **prikazuje** v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 255/2018 konať bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľovi **priznáva** primerané finančné zadosťučinenie v sume **800 eur**, ktoré **je** mu Krajský súd v Bratislave **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Krajský súd v Bratislave **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **691,34 eur** a zaplatiť ich právnenému zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 8. januára 2021 domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) postupom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 49 Csp 47/2017 a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v napadnutom konaní označenom v záhlaví tohto nálezu. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu a krajskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov. Sťažovateľ súčasne požiadal o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia zo strany okresného súdu v sume 5 510 eur a zo strany krajského súdu v sume 2 330 eur, ako aj náhrady trov konania.

2. Uznesením ústavného súdu č. k. IV. ÚS 117/2021 z 9. marca 2021 bola ústavná sťažnosť v časti namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 47 charty postupom krajského súdu v napadnutom konaní prijatá na ďalšie konanie a vo zvyšnej časti odmietnutá.

3. Z ústavnej sťažnosti a pripojeného predmetného spisu okresného súdu, ktorý si ústavný súd vyžiadal, vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou doručenou okresnému súdu 16. februára 2017 domáhal určenia, že zmluva o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu (ďalej len „zmluva o spotrebiteľskom úvere“) a dohoda o poskytovaní služieb uzatvorené medzi ním a obchodnou spoločnosťou Profi Credit Slovakia, s. r. o. (ďalej len „žalovaná“), sú neplatné. Žalobou sa sťažovateľ domáhal zároveň zaplata sumy 315,40 eur s príslušenstvom. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý bol pripojený k žalobe, rozhodol okresný súd uznesením č. k. 49 Csp 47/2017-33 zo 6. marca 2017.

4. Na pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo 25. mája 2018, bol vyhlásený rozsudok č. k. 49 Csp 47/2017-214, ktorým bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť sťažovateľovi istinu v sume 42,40 eur s príslušenstvom. Okresný súd zároveň určil, že dohoda o poskytovaní služieb uzavretá medzi sťažovateľom a žalovanou je ako neprijateľná zmluvná podmienka zmluvy o spotrebiteľskom úvere neplatná. Vo zvyšnej časti okresný súd napadnuté konanie zastavil. Sťažovateľovi bola súčasne priznaná náhrada trov konania v rozsahu 100 %.

5. Dňa 13. júna 2018 zákonný sudca konajúci vo veci sťažovateľa požiadal o predĺženie lehoty na vyhotovenie rozsudku z dôvodu náročnosti jeho vypracovania, ako aj z dôvodu plánovaného čerpania dovolenky a práceneschopnosti v mesiaci jún 2018.

6. Dňa 12. júla 2018 bol rozsudok okresného súdu č. k. 49 Csp 47/2017-214 doručený stranám v spore.

7. Proti rozsudku okresného súdu č. k. 49 Csp 47/2017-214 z 25. mája 2018 žalovaná podala 26. júla 2018 odvolanie.

8. Dňa 5. septembra 2018 okresný súd vyzval žalovanú na zaplatenie súdneho poplatku za podané odvolanie a sťažovateľovi doručoval odvolanie žalovanej na zaujatie stanoviska. Sťažovateľ na výzvu reagoval podaním doručeným 18. septembra 2018, ktoré bolo následne 1. októbra 2018 doručované na zaujatie stanoviska žalovanej.

9. Krajskému súdu bol spis na rozhodnutie o odvolaní predložený 19. októbra 2018. Vec prejednávaná pred krajským súdom nebola do času prijatia meritórneho rozhodnutia ústavného súdu právoplatne skončená.

II.

Argumentácia sťažovateľa

10. Sťažovateľ namieta, že od podania žaloby na okresnom súde (február 2017) nie je konanie po vyše 3 rokoch a 10 mesiacoch právoplatne skončené, keďže okresný súd dosiaľ nerozhodol o trovách konania. Okrem toho je krajský súd po predložení veci na rozhodnutie o odvolaní nečinný už viac ako 2 roky.

11. Ku kritériu právnej a faktickej zložitosti veci sťažovateľ konštatuje, že obdobné konania vo veci určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere nemôžu byť považované za náročné.

12. Ku kritériu, ktorým je správanie strany v spore, sťažovateľ v kontexte ním namietaných zbytočných prietahov namieta, že sám svojím správaním k predĺženiu napadnutého konania vedeného okresným súdom a krajským súdom neprispel.

13. K postupu vo veci konajúcich všeobecných súdov sťažovateľ zdôrazňuje, že celková doba v trvaní 3 rokov a 10 mesiacov je zjavne neprimeraná a nezlučiteľná s právami zaručenými ústavou, listinou, dohovorom a chartou.

14. Sťažovateľ v súvislosti s kritériom povahy prejednávanej veci v ďalšom namieta, že ide o bežné a klasické súdne konanie so slabšou stranou sporu. Je teda podľa jeho názoru zrejmé, že konečné vyriešenie sporu je pre sťažovateľa mimoriadne dôležité a významné, a to nielen z finančného hľadiska, ale zároveň *„právoplatným rozhodnutím sa určí o nároku sťažovateľa na sumu vo výške 315,40 EUR s prísl. od žalovaného.“*

15. Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia sťažovateľ odôvodňuje existenciou intenzívneho zásahu do jeho práv a stratou dôvery v naplnenie pojmu materiálny právny štát z dôvodu nečinnosti okresného súdu a krajského súdu.

16. K sume požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia sťažovateľ uvádza, že táto je primeraná, a to s prihliadnutím na stanovisko občianskoprávneho a obchodného kolégia Najvyššieho súdu Českej republiky č. k. Cpjn 206/2010 z 13. apríla 2011, ktoré zjednotilo judikatúru v odškodňovaní za neprimerané prietahy v konaní. Podľa sťažovateľa nie je daný žiadny logický argument, pre ktorý by sa výpočet nemal akceptovať aj v podmienkach Slovenskej republiky. Z predmetného stanoviska pritom podľa sťažovateľa vyplýva matematický vzorec sumy 600 až 800 eur za jeden rok konania, sumy 300 až 400 eur za jeden rok konania v priebehu prvých

dvoch rokov konania, ako aj prípustné zvýšenie či zníženie nepresahujúce 50 %. Zohľadňujúc mieru inflácie, by sa podľa sťažovateľa stanovená suma mala navýšiť na sumu 700 až 930 eur za jeden rok konania a sumu 350 až 462 eur za jeden rok konania v priebehu prvých dvoch rokov konania. Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia sťažovateľ požaduje v sumách určených v bode 1 tohto nálezu.

III.

Vyjadrenie krajského súdu a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie krajského súdu:

17. Po prijatí časti ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie sa na výzvu ústavného súdu k ústavnej sťažnosti vyjadril prípisom č. k. 1SprV/45/2021 z 30. marca 2021 predseda krajského súdu, ktorý ústavný súd informoval, že prípisom z 15. marca 2021 požiadal o vyjadrenie predsedníčku senátu 14Co krajského súdu JUDr. Darinu Kriváňovú.

18. Predsedníčka senátu 14Co krajského súdu uviedla, že predmetná vec bola na rozhodnutie o odvolaní predložená krajskému súdu 19. októbra 2018, pričom vo veci je referujúcou sudkyňou Mgr. Barbora Barteková, ktorá je od 1. mája 2020 práceneschopná.

19. V predmetnej veci nebolo podľa predsedníčky senátu 14Co krajského súdu dosiaľ rozhodnuté z dôvodu, že v senáte sa vybavujú veci podľa poradia, resp. predloženia veci odvolaciemu súdu na rozhodnutie o podanom odvolaní. V senáte 14Co je pritom nerozhodnutých 134 skôr predložených vecí na rozhodnutie, ako je vec pod sp. zn. 14 Co 255/2018. Zdôraznená bola zároveň skutočnosť, že senát 14Co krajského súdu vybavuje veci z rokov 2014 až 2017, ktoré boli prerozdelené od Mgr. Barbory Bartekovej.

20. V závere svojho vyjadrenia predseda krajského súdu uviedol, že sa v celom rozsahu stotožňuje s vyjadrením predsedníčky senátu 14Co krajského súdu.

III.2. Replika sťažovateľa:

21. Vyjadrenie predsedu krajského súdu ústavný súd zaslal na prípadné zaujatie stanoviska sťažovateľovi, ktorý v reakcii v prípise doručenom ústavnému súdu 6. apríla 2021 ku skutočnostiam týkajúcim sa preťaženia krajského súdu nerozhodnutými a nevybavenými vecami uviedol, že tieto nezbavujú krajský súd zodpovednosti za spôsobený priet'ah v súdnom konaní. V tomto kontexte poukázal ďalej na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), podľa ktorej vo veci organizácie súdov má štát povinnosť zabezpečiť plynulý a efektívny chod justície a akékoľvek preťaženie súdov nemôže byť na ťarchu účastníkov konania pred týmito súdmi (rozsudky ESLP vo veci Dumont proti Belgicku z 28. apríla 2005, sťažnosť č. 49525/99 a vo veci Hadjidjanis proti Grécku z 28. apríla 2005, sťažnosť č. 72030/01).

22. Aplikujúc uvedené právne názory ESLP na prejednávaný prípad, sťažovateľ zdôrazňuje, že ani agenda 134 nerozhodnutých a nevybavených vecí v prípade senátu 14Co nezbavuje krajský súd zodpovednosti za spôsobenú neprimeranú dĺžku odvolacieho konania. Ďalej zdôrazňuje, že spis sa v predmetnej veci nachádza na krajskom súde od 19. októbra 2018, pričom časové obdobie nečinnosti krajského súdu považuje za neprípustné, nezákonné a ústavne non-konformné.

K tvrdeniu týkajúcemu sa práceneschopnosti referujúcej sudkyne sťažovateľ akcentuje, že práceneschopnosť v trvaní 1 roka, 6 mesiacov a 12 dní vymedzuje časové obdobie, ktoré samo osebe nie je možné považovať za primeranú dobu rozhodnutia o odvolaní v súdnom konaní v spotrebiteľských veciach.

23. Sťažovateľ považuje obranu krajského súdu proti namietaným priet'ahom v napadnutom konaní za absolútne neprípustnú a nelogickú a ďalej zdôrazňuje, že spotrebiteľské veci, ku ktorým patrí aj vec sťažovateľa, je potrebné považovať za právne a skutkovo nezložité a jednoduchšie, keďže sa dokazovanie prevažne vykonáva listinami, a nie výsluchmi a ostatnými časovo náročnejšími spôsobmi.

24. Celková doba konania pred odvolacím súdom v trvaní 2 rokov a 5 mesiacov je podľa sťažovateľa absolútne neprípustná a ústavne non-konformná, pričom krajský súd vo svojom vyjadrení dostatočne nevysvetlil, na podklade akých relevantných dôvodov trvá predmetné súdne konanie neprimeranú dobu.

25. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa sťažovateľ v celom rozsahu pridrižiava svojich tvrdení obsiahnutých v ústavnej sťažnosti, ako aj návrhu na rozhodnutie. Sťažovateľ svojimi podaniami uviedol dostatočným spôsobom, že nečinnosťou krajského súdu došlo k porušeniu ním označených práv zaručených ústavou, listinou, dohovorom a chartou.

26. Sťažovateľ si v závere svojho vyjadrenia uplatňuje náhradu trov právneho zastúpenia za ďalší úkon právnej pomoci, a to za samotné podanie stanoviska k vyjadreniu predsedu krajského súdu. Celková suma požadovanej náhrady trov konania predstavuje sumu 1 136,32 eur.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

27. Ústavný súd v súlade s § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní krajského súdu a sťažovateľa, berúc do úvahy skutočnosti vyplývajúce z predmetného spisu vzťahujúceho sa na napadnuté konanie, dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

28. Sťažovateľ podstatnou časťou argumentácie tvrdí, že zo strany krajského súdu konajúceho v jeho veci došlo k vzniku zbytočných priet'ahov.

29. Predmetom konania pred ústavným súdom je preto posúdenie, či postupom krajského súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 47 charty.

30. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, ktoré je garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne čl. 38 ods. 2 listiny), osvojil judikatúru ESLP k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01, I. ÚS 132/03, I. ÚS 65/04).

31. V súlade s čl. 52 ods. 3 charty je v rozsahu, v akom charta obsahuje práva, ktoré zodpovedajú právam zaručeným v dohovore, zmysel a rozsah týchto práv rovnaký ako zmysel a rozsah práv ustanovených v uvedenom dohovore. V konkrétnych okolnostiach veci je zmysel a rozsah práva zaručeného čl. 47 charty totožný s právom zaručeným čl. 6 ods. 1 dohovoru.

32. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04).

33. Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (m. m. II. ÚS 21/01, I. ÚS 251/05). Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník (strana sporu) obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza najmä zo zásady vyplývajúcej z čl. 17 a § 157 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). V zmysle čl. 17 CSP „súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb“ a v zmysle § 157 ods. 1 CSP „súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania“.

34. K vzniku zbytočných prietáhov v konaní pred všeobecným súdom môže pritom dôjsť nielen jeho nečinnosťou, ale aj jeho neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou (m. m. IV. ÚS 22/02, IV. ÚS 380/08, III. ÚS 103/09, I. ÚS 7/2011).

35. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania (resp. strany v spore) a postup samotného súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02).

36. Predmetom napadnutého konania je rozhodovanie o odvolaní proti meritórnemu rozhodnutiu súdu prvej inštancie vydanému vo veci určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere a nadväzujúcej dohody o poskytovaní služieb. Okrem toho, že spotrebiteľská agenda tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, a preto ju nemožno považovať bez ďalšieho za právne zložitú, ústavný súd konštatuje, že absolútna nečinnosť krajského súdu, ktorý nevykonal v predmetnej veci po predložení relevantného spisu žiadny procesný úkon, svedčí o tom, že zbytočné prietahy v tomto prípade nemožno ospravedlniť ani faktickou zložitou veci.

37. Ústavný súd opätovným zdôraznením skutočnosti, podľa ktorej krajský súd v napadnutom konaní nevykonal po predložení predmetnej veci na rozhodnutie o odvolaní žiadny procesný úkon, konštatuje, že neprichádza do úvahy konštatovanie o prispení sťažovateľa ako strany v spore k predĺženiu napadnutého konania.

38. Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, bol postup krajského súdu. Ústavný súd pritom vychádzal zo svojej ustálenej judikatúry, podľa ktorej zbytočné priet'ahy v konaní môžu byť zapríčinené nečinnosťou všeobecného súdu, teda takým konaním, ktoré nevedie k odstráneniu právnej neistoty (m. m. II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

39. Vzhľadom na skutočnosti zistené zo spisu vzťahujúceho sa na napadnuté konanie ústavný súd konštatuje, že nečinnosť krajského súdu v trvaní 2 rokov a 6 mesiacov od predloženia spisu na rozhodnutie o odvolaní (k tomu pozri bod 9 tohto nálezu) bez existencie zákonnej prekážky spôsobila vznik zbytočných priet'ahov v napadnutom konaní, ktoré sú z ústavnoprávneho hľadiska netolerovateľné.

40. Obranu krajského súdu, ktorej podstatou je zdôraznenie celkového vysokého nápadu vecí v senáte krajského súdu 14Co (k tomu pozri aj body 19 a 20 tohto nálezu), ústavný súd nemôže akceptovať. V uvedenej súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru (napr. I. ÚS 127/04, II. ÚS 311/06), podľa ktorej nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalší počet pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadala o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov v konaní a v konečnom dôsledku nezavávajú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné priet'ahy v súdnom konaní.

41. S prihliadnutím na už uvádzané skutočnosti, berúc do úvahy ničím neodôvodnenú nečinnosť krajského súdu, ktorý v napadnutom konaní po predložení veci na rozhodnutie o odvolaní (október 2018, pozn.) neurobil vo veci žiadny procesný úkon, takže rozhodovanie vo veci riadneho opravného prostriedku na krajskom súde predstavuje 2 roky a 6 mesiacov, ústavný súd konštatuje, že postupom krajského súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na konanie bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 47 charty. Ústavný súd preto vyslovil porušenie práv sťažovateľa zaručených čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj čl. 47 charty postupom krajského súdu v napadnutom konaní (bod 1 výroku tohto nálezu).

42. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

43. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal.

44. V záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd vzhľadom na skutočnosť, že napadnuté konanie vedené krajským súdom nebolo do času rozhodnutia ústavného súdu vo veci ústavnej sťažnosti právoplatne skončené, prikázal krajskému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy

a § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať v predmetnej veci bez zbytočných prietahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

V.

Primerané finančné zadost'učinenie

45. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie s'ťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

46. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa s'ťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'učinenia, uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Z § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho zaplatiť s'ťažovateľovi do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

47. Cieľom primeraného finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

48. S'ťažovateľ sa domáha priznania primeraného finančného zadost'učinenia v sume 2 330 eur z dôvodov uvedených v časti II tohto nálezu (body 15 a 16 tohto nálezu).

49. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadost'učinení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

50. V tomto kontexte ústavný súd zobral do úvahy aj predmet sporu (nároky vyplývajúce zo spotrebiteľskej zmluvy), ktorý aj keď je pre samotného s'ťažovateľa nepochybne dôležitý, nepatrí do kategórie tzv. citlivých konaní, ktoré by si vyžadovali zo strany vo veci konajúceho súdu osobitný prístup (ako to je napríklad v prípade pracovnoprávných sporov alebo v konaniach vo veci starostlivosti o maloletých).

51. Už len pre úplnosť ústavný súd zdôrazňuje, že stanovenie sumy primeraného finančného zadost'učinenia sa spravuje pravidlami nemajúcimi charakter matematického vzorca, v ktorom by bola premennou výlučne len doba nečinnosti či suma za stanovenú dobu nečinnosti všeobecného súdu, ale špecifikami konkrétneho prejednávaneho prípadu (m. m. IV. ÚS 342/2020). Aj z uvedeného dôvodu preto pre uplatnenie sumy primeraného finančného zadost'učinenia nemôže sám osebe obstať matematický vzorec uvádzaný s'ťažovateľom (bod 16 tohto nálezu).

52. Zohľadňujúc konkrétne okolnosti posudzovanej veci, najmä ničím neodôvodnenú nečinnosť krajského súdu, povahu a rozsah práv s'ťažovateľa, ktoré boli porušené, predmet konania, ako aj jeho význam pre s'ťažovateľa, ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade je spravodlivé a konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci primerané priznanie finančného zadost'učinenia v sume 800 eur (bod 3 výroku tohto nálezu).

53. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd ústavnej s'ťažnosti v časti požadovanej sumy primeraného finančného zadost'učinenia prevyšujúcej sumu 800 eur nevyhovel tak, ako to je uvedené v bode 5 výroku tohto nálezu.

54. S prihliadnutím na uvedené preto ústavný súd rozhodol vo veci priznania primeraného finančného zadosťučinenia tak, ako to je uvedené v bodoch 3 a 5 výroku tohto nálezu.

VI.

Trovy konania

55. Podľa § 73 ods. 1 zákona o ústavnom súde trovy konania pred ústavným súdom, ktoré vzniknú účastníkovi konania, uhrádza účastník konania.

56. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

57. Sťažovateľ si uplatnil náhradu trov konania pred ústavným súdom, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním právnym zástupcom.

58. Ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov konania v sume 691,34 eur v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to za 3 úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, písomné podanie ústavnej sťažnosti a replika k vyjadreniu krajského súdu) podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky. Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2021 v sume 181,17 eur (1/6 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky), tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby za rok 2021 v sume 10,87 eur (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky). Celková suma náhrady trov konania tak predstavuje po jej navýšení o daň z pridanej hodnoty sumu 691,34 eur. Vzhľadom na uvedené ústavný súd vo veci náhrady trov konania sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto nálezu. Priznanú náhradu trov konania je krajský súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

59. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd návrhu sťažovateľa na priznanie náhrady trov konania v sume prevyšujúcej sumu 691,34 eur nevyhovet tak, ako to je uvedené v bode 5 výrokovej časti tohto nálezu.

VII.

60. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. apríla 2021

Libor Duľa
predseda senátu